

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Věry Šimůnkové a soudců Mgr. Josefa Straky a Mgr. Karla Ulíka ve věci

žalobkyně: **Z. C.**
bytem X

zastoupená advokátkou Mgr. Adélou Hořejší
se sídlem Václavkova 343/20, 160 00 Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**
se sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2023, č. j. MSP-504/2023-OSV-OSV/5,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 9. 2023, č. j. MSP-504/2023-OSV-OSV/5, a rozhodnutí Okresního soudu v Benešově ze dne 24. 8. 2023, č. j. 10Si 93/2023-10, se ruší.
- II. Okresnímu soudu v Benešově se nařizuje poskytnout žalobkyni v anonymizované podobě svůj rozsudek ze dne 13. 7. 2023, v němž jako účastnice řízení na straně matky vystupovala B. P., a to do 15 dnů od doručení tohoto rozsudku Krajského soudu v Praze.
- III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni ve lhůtě 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku na náhradu nákladů řízení částku ve výši 11 228 Kč, a to k rukám její zástupkyně Mgr. Adély Hořejší, advokátky.

Shodu s prvopisem potvrzuje: L. K. U.

Odůvodnění:

1. V této věci se Krajský soud v Praze (dále jen „krajský soud“) zabývá otázkou, zda v rámci práva na svobodný přístup k informacím je soud jako povinný subjekt podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“) povinen poskytnout svůj anonymizovaný rozsudek ve věci péče soudu o nezletilé (opatrovnický rozsudek) za situace, kdy žádost o poskytnutí takového rozsudku je specifikována sdělením osobního údaje (jména a příjmení) jednoho z účastníků, v tomto případě matky nezletilého dítěte.

I. Vymezení věci a průběh řízení o poskytnutí informace

2. Žalobkyně podala k Okresnímu soudu v Benešově (dále jen „okresní soud“) žádost podle InfZ o poskytnutí rozsudku v anonymizované podobě. Svou žádost specifikovala tak, že se jedná o opatrovnický rozsudek ze dne 13. 7. 2023, v němž jako účastnice řízení na straně matky vystupovala paní B. P. (dále též „matka“). Okresní soud rozhodnutím ze dne 28. 7. 2023, č. j. 10Si 93/2023, poskytnutí požadované informace odmítl, toto rozhodnutí však bylo k odvolání žalobkyně zrušeno rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 8. 2023, č. j. MSP-504/2023-OSV-OSV/5, a to pro nepřezkoumatelnost. V návaznosti na to okresní soud rozhodnutím ze dne 24. 8. 2023, sp. zn. 10Si 93/2023-10 (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“) poskytnutí požadované informace opět odmítl, a to s poukazem na § 8a InfZ ve spojení s čl. 5 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 (dále jen „GDPR“), neboť „[j]elikož jsou žadateli [tj. žalobkyni – pozn. krajského soudu] známy informace o konkrétní osobě, tvoří tyto informace spolu s údaji požadovanými v žádosti osobní údaje, na něž se vztahuje ochrana dle nařízení 2016/679. Požadovaná informace by byla zpracováním osobních údajů neslučitelných s účelem, za nímž byly shromážděny (rozhodování soukromoprávního sporu v rámci pravomoci soudu). Jejich poskytnutí třetí osobě, která není dle procesních předpisů oprávněnou seznamovat se s obsahem spisu je, neslučitelné s účelem, za nímž byly tyto údaje shromážděny.“ Současně okresní soud shledal, že právo na informace ve smyslu čl. 17 odst. 1 Listiny nepřevažuje nad právem na ochranu soukromí ve smyslu čl. 7 odst. 1 Listiny, a proto dospěl k závěru, že žádosti nelze vyhovět. Proti prvostupňové rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, které založila především na argumentaci § 11 odst. 1 písm. c) InfZ, jehož smyslem je zpřístupnit rozsudky, které se tak jako tak vyhlášují veřejně, přičemž tato zákonná úprava po žadateli nepožaduje odůvodnit převahu veřejného zájmu na poskytnutí konkrétního rozsudku. Současně žalobkyně poukázala na skutečnost, že matka coby účastnice řízení, z něhož požadovaný rozsudek vzešel, sama případ zveřejnila se závažným tvrzením, že soud svým rozhodnutím úmyslně poškodil nezletilé dítě, což samozřejmě vyvolává znepokojení veřejnosti, která má právo si ověřit, jak soud rozhodl a jaké důvody jej k tomu vedly.
3. Žalovaný rozhodnutím ze dne 26. 9. 2023, č. j. MSP-504/2023-OSV-OSV/5 (dále jen „napadené rozhodnutí“), odvolání žalobkyně zamítl a potvrdil prvostupňové rozhodnutí. Přisvědčil okresnímu soudu, že pokud žalobkyně zná osobní údaje dotčené osoby (matky) a identifikovala ji ve své žádosti, pak v zájmu ochrany práv této osoby nemohou být další údaje o této osobě poskytnuty. Naopak se neztotožnil s argumentací žalobkyně ohledně poskytování rozsudků, neboť veřejné vyhlásování rozsudků nelze bez dalšího zaměňovat s poskytováním jejich písemného odůvodnění. V tomto směru poukázal na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 25. 3. 2011, č. j. 2 As 21/2011-166. Žalovaný dále s poukazem na definici osobních údajů ve smyslu čl. 4 odst. 1 GDPR a zakotvení jejich ochrany ve smyslu § 84 až § 90 zákona č. 89/2012 Sb., občanského

zákoníku, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský zákoník“), dovodil, že informace, které se týkají ochrany osobnosti či ochrany osobních údajů, lze poskytovat jen v souladu s předpisy upravujícími jejich ochranu, jak plyne z § 8a InfZ. Možnost poskytovat informace o osobních údajích veřejně činné osobě, funkcionáři nebo zaměstnanci veřejné správy, které vypovídají o jeho veřejné nebo úřední činnosti nebo o jeho funkčním nebo pracovním zařazení ve smyslu § 8a odst. 2 InfZ však nezahrnuje automaticky právo na informace o údajích identifikujících účastníky řízení, svědky či osoby poškozené. V každém jednotlivém případě je třeba zkoumat, zda je legitimní zájem na to, aby se osobní údaje staly součástí veřejné diskuse, a proto je třeba poměřovat veřejný zájem na informace s veřejným zájmem na ochranu soukromí, k čemuž žalovaný poukázal na závěry rozsudků (zdejšího) krajského soudu ze dne 4. 7. 2011, č. j. 44 A 73/2010-112 a ze dne 27. 6. 2012, č. j. 45 A 4/2012-76. Ve vztahu k žalobkyní označené účastníci řízení však žalovaný shledal, že se nejedná o osobu veřejně aktivní, tudíž žalobkyní požadované informace se vztahují výlučně k soukromí identifikované fyzické osoby, proto v daném případě nebyl prokázán dostatečný veřejný zájem na získání požadovaných informací. Přestože žalovaný v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí zčásti postrádal výslovné úvahy o testu proporcionality ve smyslu judikatury NSS a Ústavního soudu, tak s poukazem na komentářovou literaturu dovodil, že taková výslovná úvaha není nutná tam, kde je nutnost chránit určitou informaci zcela zjevná. V takovém případě postačí alespoň adekvátní úvaha o porovnání proti sobě stojících práv, což dle žalovaného okresní soud učinil, neboť nezůstal pouze u podřazení požadovaných informací pod jednu z výjimek z práva na informace dle InfZ, nýbrž konstatoval, že z žádosti nevyplývá žádný veřejný zájem na poskytnutí požadovaných informací, tedy dospěl k závěru o jednoznačné převaze práva na ochranu soukromí dotčené osoby (matky). V návaznosti na to žalovaný připomněl význam základního práva na informace tak, jak je vyložilo usnesení Ústavního soudu ze dne 18. 12. 2002, sp. zn. III. ÚS 156/02, načež uzavřel, že právo na informace má být využíváno jako prostředek účasti na veřejném životě, jeho smyslem není zneužívání pro uspokojení ryze soukromých zájmů. Proto, i když žalobkyně může mít právní zájem na získání požadovaných informací, je tento její právní zájem ryze soukromého charakteru. Žalovaný zčásti přisvědčil argumentaci žalobkyně, že při posuzování žádostí o informace nelze zkoumat důvod, pro který někdo o informaci žádá, nicméně v případě kolize dvou rovnocenných práv je třeba učinit jejich poměření, jak plyne z odkazované judikatury, zejména z nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10. Proto se neztotožnil s jejím názorem, že povinný subjekt není oprávněn vyhodnocovat, zda jsou žadateli známy informace o konkrétní osobě. Uzavřel, že v poskytnutí žalobkyní specifikovaných informací nespatřuje žádný širší význam pro společnost a už vůbec ne možnost participace občanské společnosti.

II. Obsah podání účastníků

4. Žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí nepřípustným způsobem omezuje právo na informace, které je zákonem jednoznačně upraveno tak, že žadatelé o informace mají právo na přístup k rozsudkům soudů. Zákon totiž neopravňuje zjišťovat a posuzovat, do jaké míry je žadateli o informaci znám daný případ a jeho účastníci. Žalobkyně nepopírá, že v obecné rovině je třeba poměřovat právo na ochranu soukromí a právo na přístup k informacím, nicméně v tomto případě toto poměření učinil zákonodárce, který upravil přístup k rozsudkům bez stanovení výjimky i bez povinnosti žadatele prokazovat veřejný zájem. Nicméně i kdyby existovala povinnost odůvodnit veřejný zájem na poskytnutí rozsudku, tak v tomto případě nelze pominout, že matka svůj případ sama opakovaně medializovala a veřejně prezentovala závažná tvrzení o tom, že rozsudek okresního soudu poškozuje

nezletilé dítě. To vyvolává znepokojení veřejnosti, která má právo si ověřit, jak soud rozhodl a jakými skutkovými a právními důvody byl veden. Proto, měl-li okresní soud relevantní důvody pro svůj rozsudek, je v zájmu veřejnosti, aby byla ujistěna, že soudní rozhodování v citlivých otázkách je spravedlivé a v zájmu nezletilého dítěte. Rovněž nelze hovořit o ochraně soukromí za situace, kdy se jej sama matka vzdala tím, že věc zveřejnila, a v souvislosti s případem uvedla své jméno. Přitom žádná jiná osoba konkretizována nebyla. Argument ochranou soukromí je rovněž iluzorní za situace, může-li kdokoliv jiný podat tutéž žádost s tou výjimkou, že neuvede ke konkretizaci případu jméno matky. A stejně tak za situace, kdy české právo předpokládá veřejné vyhlášení rozsudku. Ze strany povinných subjektů proto dojde k ochraně soukromí poskytnutím rozsudku s anonymizovanými údaji. Není přitom záležitostí soudu řešit, zda někdo z účastníků dobrovolně v souvislosti s tímto případem dobrovolně odhalil svou identitu. Žalobkyně rovněž neshledává přílehavou argumentaci žalovaného GDPR, neboť legitimním účelem je poskytování informací o rozhodovací činnosti soudu, které je přímo a konkrétně upraveno zákonem bez možnosti výjimky z důvodu znalosti totožnosti účastníka.

5. Žalovaný ve vyjádření k žalobě shrnul průběh řízení o žádosti o informaci a zdůraznil nosné důvody napadeného rozhodnutí, na nichž setrval. Žalobu navrhl zamítnout.

III. Posouzení soudem

6. Krajský soud ověřil, že žaloba byla podána včas, osobou k tomu oprávněnou, po vyčerpání řádných opravných prostředků a obsahuje všechny formální náležitosti na ni kladené. Při přezkumu napadeného rozhodnutí krajský soud v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel ze skutkového a právního stavu v době rozhodování žalovaného. Napadené rozhodnutí soud přezkoumává v mezích uplatněných žalobních bodů, jimiž je podle § 75 odst. 2 věty první s. ř. s. vázán.
7. Krajský soud ve věci rozhodl v souladu s § 51 s. ř. s. bez nařízení jednání, neboť žalovaný s tímto postupem souhlasil a žalobkyně k výzvě soudu nesdělila, že trvá na nařízení jednání. Krajský soud přitom neshledal jiný důvod pro nařízení jednání, neboť skutkový stav není mezi stranami nijak sporný a věc spočívá pouze v právním zhodnocení závěru o neposkytnutí informace.
8. Žaloba je důvodná.
9. V posuzovaném případě není sporu o tom, že okresní soud je povinným subjektem ve smyslu § 2 odst. 1 InfZ, že požadovaná informace je informací ve smyslu § 3 odst. 3 InfZ a že se týká působnosti povinného subjektu. Skutečnost, že soudy jsou povinny poskytovat kopie rozsudků, pak *a contrario* plyne z § 11 odst. 4 písm. b) InfZ, podle něhož povinné subjekty neposkytnou informace o rozhodovací činnosti soudů, což ovšem neplatí pro rozsudky.
10. Krajský soud se neztotožňuje s názorem žalobkyně, že by žadatelé o informace měli mít přístup k rozsudkům bez výjimky a že by poměření dvou konkurujících si práv provedl již zákonodárce. K tomu by mohl svádet čistě jazykový výklad § 11 odst. 4 písm. b) InfZ. Judikatura nicméně dovodila, že příkazně formulované ustanovení tohoto zákona ještě nevylučuje aplikaci výluky z důvodu ochrany osobních údajů (srov. zejm. nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 10. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1378/16, týkající otázky poskytování informací o odměnách a platech zaměstnanců), a proto je třeba poměření vzájemně si konkurujících rovnocenných práv – zde práva na informace a práva na ochranu soukromí – provést v každém případě individuálně (srov. rozsudek NSS ze dne 3. 5. 2018, č. j. 2 As 304/2017-42, odst. 32 až 33, ze dne 21. 12. 2018, č. j. 4 As 330/2018-57, odst. 34 až 36, či dne 27. 5. 2020,

č. j. 2 As 88/2019-29, odst. 22 až 28). Žalobkyně se přitom domáhala poskytnutí rozsudku ve věcech péče o nezletilé, který i v případě anonymizace základních identifikačních údajů účastníků řízení (jména, příjmení, data narození či bydliště) bude již ze své povahy obsahovat informace o soukromí těchto účastníků, a to zejména v částech odůvodnění obsahujících popis zjištěného skutkového stavu. V tomto případě půjde zejména o skutková zjištění o vztazích mezi rodiči a nezletilým dítětem (jež jsou zpravidla klíčová pro otázku svěření do péče či úpravu styku) a o majetkových a výdělkových poměrech (jež jsou zpravidla klíčová pro otázku určení výživného). Nelze však vyloučit ani údaje o zdravotním stavu či jiné údaje intimní povahy, jež mohou spadat do zvláštní kategorie osobních údajů ve smyslu čl. 10 GDPR (obdoba dříve používaného pojmu citlivé údaje; srov. § 66 odst. 6 zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů). Právě objasňování otázek velmi osobního charakteru je pro rozsudky ve věcech péče o nezletilé typické a do značné míry je tím odlišuje od rozsudků v jiných věcech (např. stavebních, daňových apod.). Žalovaný proto nepochybil, přistoupil-li ke zkoumání, zda právo veřejnosti na informace může v dané věci převážit nad zájmem dotčené účastnice řízení (matky) na ochranu soukromí.

11. Na povinnosti provést shora uvedené poměřování kolidujících práv nic nemění ani v žalobě připomínané veřejné vyhlášení rozsudků. I zde je třeba zohlednit výklad judikatury, která „nesdílí názor, že údaje zveřejněné v soudním řízení již nadále vůbec nemohou požívat ochrany jako osobní údaje, a může s nimi proto být libovolně nakládáno. Je totiž třeba vždy bedlivě odlišovat, o jaké údaje se jedná a ke komu se vztahují. Je tak jistě kvalitativně jiná situace u osobních až intimních údajů, týkajících se osoby poškozeného (vyostřeně řečeno, např. týraného dítěte či znásilněné ženy) a naopak pravomocně odsouzeného pachatele trestného činu. Navíc, citovaným čl. 96 odst. 2 Ústavy stanovená veřejnost vyhlášení rozsudku je něco kvalitativně jiného než další veřejné šíření informací v tomto rozsudku obsažených. Jestliže totiž smyslem a plně legitimním důvodem veřejnosti vyhlášení rozsudků je transparentnost justice a preventivní působení práva, nelze z toho fakticky dovozovat, že by tyto rozsudky měly sloužit současně i třeba jako prostředky ke skandalizaci či dehonestaci dotčených osob (...) Je třeba od sebe odlišovat nezbytnost transparentnosti soudních rozhodnutí od některých osobních údajů, jejichž publicita by se skutečně mohla nedůvodně a nepřiměřeně dotknout individuální právní sféry dotčených osob“ (podle rozsudku NSS ze dne 25. 3. 2011, č. j. 2 As 21/2011-166, odst. 41, na který je přílehlavě odkazováno i v napadeném rozhodnutí, shodně též rozsudek NSS ze dne 20. 12. 2018, č. j. 6 As 168/2018-25, odst. 25 a 26, nebo ze dne 5. 9. 2023, č. j. 3 As 61/2022-56, odst. 30). Smyslem veřejnosti soudních jednání a veřejnosti vyhlášení rozsudku tedy není zveřejňování osobních údajů a informací týkajících se soukromí účastníků řízení, nýbrž umožnění veřejné kontroly soudního řízení, po jehož skončení však osobní údaje sdělované v průběhu veřejného ústního jednání požívají opět plné ochrany. Žalovaný proto správně dovodil, že veřejné vyhlášení rozsudků nelze bez dalšího vykládat jako právo kohokoli na zaslání písemného vyhotovení takových rozsudků.
12. Rovněž je třeba zčásti korigovat názor žalobkyně, že žadatel o informaci není nijak povinen prokazovat veřejný zájem. Je sice pravdou, že žádné ustanovení InfZ neupravuje povinnost uvádět v žádosti o informace účel jejího podání, proto tvrzení či prokázání převahy veřejného zájmu na poskytnutí požadované informace samozřejmě není nezbytnou podmínkou pro vyhovění takové žádosti. Na druhou stranu, pokud je žadatel o informaci schopen specifikovat veřejný zájem na jejím poskytnutí, může tím poskytnout cenné argumenty, které bude muset povinný subjekt zvážit při zkoumání otázky, proč by právo veřejnosti na informace mělo převážit nad právem na ochranu osobních údajů. Dostatečná

specifikace účelu žádosti tudíž může žadateli přinést „výhodu“ v rámci testu proporcionality. Zatímco pokud žadatel o informaci možnost uvedení účelu nevyužije a omezí se jen na prostou žádost neobsahující žádné důvody k otázce veřejného zájmu, pak to sice nemusí být automaticky překážkou jejímu vyhovění, nicméně se může stát, že bude-li poskytnutí jím požadované informace kolidovat s právem na ochranu soukromí (popř. s jiným ústavně zaručeným právem), nebude možno v rámci testu proporcionality co s čím poměřit, neboť zde nebude patrný žádný jiný zájem, před nímž by ochrana soukromí měla ustoupit (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 3. 4. 2018, sp. zn. IV. ÚS 1200/16, odst. 36, nebo rozsudky NSS ze dne 21. 12. 2018, č. j. 4 As 330/2018-57, odst. 33, ze dne 6. 9. 2019, č. j. 6 As 240/2018-40, odst. 16). V případě žádosti žalobkyně takový účel sice specifikován byl (šlo o snahu ověřit věrohodnost tvrzení veřejně prezentovaných matkou), třebaže byl rozvinut a doložen až v odvolání, dle názoru žalovaného však dostatečně nepřevážil nad zájmem na ochranu soukromí. Krajský soud na tomto místě nehodnotí správnost žalovaným přijatého závěru (k tomu viz níže), konstatuje však, že žalovaný nepochybil, jestliže oba zájmy poměřoval.

13. Lze tedy shrnout, že žalovaný i navzdory imperativně formulovanému znění § 11 odst. 4 písm. b) InfZ, z něhož *a contrario* plyne povinnost soudů poskytovat rozsudky, správně přistoupil k poměření práva na ochranu soukromí a práva na přístup k informacím. V tomto rozsahu nelze žalovanému nic vytknout a až potud je žalobní argumentace lichá.
14. Krajský soud se však neztotožňuje se závěrem, k němuž žalovaný na základě poměření práva na informace a práva na ochranu soukromí dospěl.
15. Krajský soud nepopírá, že se žalovaný o test proporcionality velmi snažil a že k tomu v příslušných částech odůvodnění (viz str. 6 až 8 napadeného rozhodnutí) učinil poměrně fundovanou úvahu. Krajský soud jí však nemůže přisvědčit. Žalovaný se totiž příliš zaměřil na to, že osoba dotčená poskytnutím informace – matka – nebyla ve veřejném životě aktivní, resp. že to z ničeho nelze dovodit, a proto není veřejně činnou osobou ve smyslu § 8a odst. 2 InfZ, ze kterého neplyne právo na informace o údajích identifikujících účastníky řízení, svědky či osoby poškozené. Tím se však žalovaný poněkud mýlí s předmětem žalobkyniny žádosti. Žalobkyně přeci nikdy nežádala o informace o údajích identifikujících účastníky řízení, svědky či osoby poškozené, dokonce ani nežádala o sdělení identity jiných (např. veřejně činných) osob. Od samého počátku výslovně žádala „o poskytnutí rozsudku bez osobních údajů účastníků nebo jiných osob, jejichž osobní údaje podléhají ochraně na základě právních předpisů“, stejně tak v odvolání zdůrazňovala, že žádá o poskytnutí rozsudku v anonymizované podobě. Žalobkyně ostatně neusilovala ani o sdělení identity matky, neboť i když ke specifikaci rozsudku užila matčino jméno a příjmení, tak jeho případné poskytnutí v anonymizované podobě by žádný další poznatek o údajích identifikujících osobu matky nepřinášely. Argumentace žalovaného vztahující se k ochraně identity konkrétních osob tudíž zčásti posouvá předmět žádosti jinam, než k čemu se skutečně vztahoval, neboť poněkud směšuje osobní údaje umožňující identifikaci osob s obsahem konkrétních skutkových zjištění plynoucích z odůvodnění rozsudku. Nicméně to, že okresní (nebo jiný) soud učiní v konkrétním řízení skutkový závěr, z něhož plynou poznatky o soukromí určitých osob (což je v opatrovnických věcech velmi časté), ještě nemusí znamenat, že tyto osoby budou bez dalšího identifikovatelné.
16. V daném případě tudíž nebylo až tak nutné poměřovat, zda převažuje zájem na tom, aby se osobní údaje identifikující konkrétní osoby mohly stát předmětem veřejné diskuze (neboť o takové údaje nebylo žádáno), ale spíše bylo namístě vyjasnit, zda skutková zjištění o soukromí konkrétních osob vypovídají něco o jejich identitě. Pokud je totiž rozsudek

důsledně anonymizován (zejména jsou odstraněny údaje o jménu, příjmení, datu narození a bydlišti – viz odst. 28 níže), pak v něm uváděné skutečnosti o soukromí určitého účastníka, svědka, znalce či jiné ho subjektu zpravidla nebude možno bez dalšího spojit s konkrétní osobou.

17. To však v posuzované věci neplatí zcela vůči matce. Bylo-li totiž přímo v žádosti o informaci uvedeno její jméno a příjmení, pak anonymizovaná forma rozsudku již nemůže zabránit tomu, aby se informace osobního charakteru plynoucí ze skutkových zjištění spojila s konkrétní osobou. Zde krajský soud připouští, že v takovém případě by běžně prováděná anonymizace rozsudku v rozsahu údajů umožňujících identifikaci subjektu neměla takový význam jako u jiných účastníků řízení (zde otce a nezletilého dítěte), jejichž identita by v případě anonymizace – na rozdíl od identity matky – mohla žadateli (žalobkyni) zůstat i nadále utajena. Vůči matce je proto namístě poměřovat, zda existuje nějaký zájem na poskytnutí rozsudku, ve kterém bude možno téměř s jistotou (vzhledem k povaze opatrovnické agendy) nalézt další informace osobního charakteru, které bude možno spojit přímo s její osobou – tj. osobou již známého jména a příjmení – a jejím soukromím.
18. Ve vztahu k této otázce zaznívají v žalobě dva relevantní argumenty: Prvním je, že stejnou žádost jako žalobkyně mohl podat kdokoli jiný i bez výslovné konkretizace účastníků a rozsudek by se poskytl stejně. Druhým je, že matka sama zveřejnila informace o opatrovnickém řízení, čímž se svého soukromí zčásti vzdala, a zároveň poskytla důvod k ověření pravdivosti jejích výroků na adresu justice.
19. První z uvedených argumentů, tj. že žádost mohl podat i kdykoliv jiný bez specifikace účastníkovy jména, považuje soud za důvodný pouze částečně. Na jednu stranu si lze představit situaci, že žadatel může jméno a příjmení účastníka (či jeho jiné identifikační údaje) znát, ale v žádosti o informaci jej záměrně zamlčí a rozhodne se rozsudek identifikovat například pouze číslem jednacím (jak bývá ostatně obvyklé). V takovém případě by těžko bylo možné založit odmítnutí jeho žádosti na tom, že je mu známa identita účastníka a že poskytnutím anonymizovaného rozsudku může dojít k odhalení dalších informací soukromého charakteru vůči již identifikované osobě. Se zamlčením znalosti identity účastníka přitom zákon nespojuje žádnou sankci, proto si lze představit, že se to v praxi může týkat nemalého množství žádostí podle InfZ o poskytnutí rozsudku. Krajský soud proto přisvědčuje žalobkyni potud, že je-li v žádosti sdělena identita účastníka řízení ve formě jména a příjmení, pak tuto skutečnost jistě nelze bez dalšího přeceňovat. Na druhou stranu, rozhodne-li se žadatel svou žádost o poskytnutí rozsudku specifikovat právě jménem a příjmením účastníka (ať už dobrovolně nebo např. proto, že mu není známa spisová značka či číslo jednací), pak musí být srozuměn s tím, že dává nepřímě najevo, že bude schopen přiřadit informace osobního charakteru obsažené ve skutkových zjištěních ke zcela konkrétní osobě, a tudíž že jeho žádost může „narazit“ na právo na ochranu soukromí této osoby. Právě pro tyto případy je vhodné, aby žadatel specifikoval i účel žádosti, přestože nejde o povinnou náležitost (srov. odst. 12 výše a tam citovanou judikaturu).
20. Účel žádosti je zde přitom provázán s druhým žalobním argumentem, že matka o své účasti v opatrovnickém řízení sama veřejně promluvila a vyjádřila závažná tvrzení o pochybeních soudu, čímž veřejnosti poskytla důvod k ověření pravdivosti těchto tvrzení. Tento argument považuje soud za podstatně relevantnější.
21. Žalobkyně již v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí namítala, že matka svůj příběh zveřejnila a že veřejně prezentovala závažná tvrzení o tom, že opatrovnický soud svým rozhodnutím úmyslně poškodil její nezletilé dítě. Žalovaný tato tvrzení o zveřejnění zmiňované opatrovnické kauzy nijak nezpochybnil, a to nejen v napadeném rozhodnutí, ale

ani ve vyjádření k žalobě. Soud proto vycházel z tvrzení žalobkyně, že sama matka veřejně prezentovala tvrzení týkající se předmětného soudního řízení (§ 120 odst. 3 o. s. ř. ve vazbě na § 64 s. ř. s.; srov. rozsudek NSS ze dne 25. 6. 2021, č. j. 3 As 159/2019 - 28). Pro úplnost lze v tomto ohledu ostatně odkázat na sociální síť matky-paní B. P. (viz např. její veřejně přístupný profil na sociální síti Facebook obsahující statusy popisující zážitky z opatrovnického řízení; dále např. video na webové platformě www.youtube.com obsahující její osobní zpověď o zkušenostech z opatrovnického řízení), či další internetové stránky, kde se skutečně matka velmi podrobně líčí svůj pohled na předmětné soudní řízení (příkladem budiž žalobkyní dokládáný článek z internetového portálu www.novinky.cz ze dne 19. 4. 2023, jenž byl nadepsán titulkem „Dítě chtěl jen kvůli rodičům. Nyní ho bezmocné matce unáší a soudy to neřeší“ a který je koncipován jako osobní zpověď jisté paní P., jejíž ztotožnění s paní B. P. lze dovodit z podobně koncipovaného článku ze dne 3. 11. 2023 na webu www.extra.cz s titulkem „Harfenistka B. P. si prochází peklem: Syna jí vyrvali z náručí, prosí o pomoc“ nebo článek ze dne 6. 11. 2023 na webu www.stridavka.cz s titulkem „M. Š. a B. P.: Bránění v kontaktu skončilo exekucí dítěte“, v nichž je matka již identifikována plným jménem). V návaznosti na uvedené krajský soud uzavírá, že ze strany matky (B. P.) skutečně došlo a dochází k veřejně prezentovaným sdělením týkajícím se její životní situace, v rámci nichž zaznívají i velmi závažné výhrady vůči fungování soudů i jiných orgánů veřejné moci (např. OSPOD, policie). Lze proto souhlasit s žalobkyní, že tato sdělení mohou u široké veřejnosti – neb konzumentem obsahu internetového článku, sociální sítě či videa na youtube může být skutečně kdokoliv – vyvolávat nedůvěru v soudní systém a vůbec systém péče o nezletilé děti v České republice. Krajský soud přitom považuje za legitimní, projevuje-li někdo z veřejnosti zájem na ověření toho, zda negativní vyjádření prezentovaná v médiích, na sociálních sítích či jiných komunikačních platformách představují konstruktivní a důvodnou kritiku. Těžko si přitom představit objektivnější informační zdroj, než samotný rozsudek vydaný ve věci, vůči němuž směřují matkou prezentovaná negativní veřejná vyjádření.

22. Krajský soud se proto nemůže ztotožnit s názorem žalovaného, že by žalobkyní uváděný účel poskytnutí informace měl být ryze soukromý, neboť poskytnutí (anonymizovaného) rozsudku představuje zcela transparentní nástroj, jak zainteresovaným osobám z řad širší veřejnosti odhalit důvody, kterými se soud skutečně řídil při svém rozhodování. Neposkytnutí požadovaného rozsudku by naopak mohlo ze strany soudní moci vyznívat jako snaha „zastírat“ vlastní postup, čímž by se na straně širší veřejnosti jen umocňoval pocit netransparentnosti soudního rozhodování a z toho pramenící nedůvěry v justici. V tomto kontextu je třeba žalobkyní deklarovaný zájem (tj. ověření věrohodnosti tvrzení zaznívajících na veřejných platformách) vnímat jako nikoli neopodstatněný. Krajský soud si je vědom, že žalobkyně je praktikující advokátkou, která se často veřejně vyjadřuje k činnosti soudů či obecně orgánů veřejné moci, nezřídka i velmi kriticky. Nicméně i k takové případné veřejné kritice by měla soudní moc přistupovat s „otevřenými kartami“. Soud má za to, že poskytnutí předmětného rozsudku umožní vést informovanější diskusi o tom, zda byl postup orgánů veřejné moci správný, či nikoliv. Jak uvedl Ústavní soud ve svém nálezu ze dne 30. 3. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 2/10, č. 123/2010 Sb., „*veřejná diskuse o věci řešené nepravomocným rozsudkem může naopak přispět k nezávislému a nestrannému rozhodování, neboť někdy může odhalit existenci nepřipustných vlivů na soudcovské rozhodování. To je právě jedním ze smyslů základního práva na informace jako derivátu svobody projevu. Legitimním cílem veřejné diskuse je veřejná kontrolovatelnost konání spravedlnosti, souzení za bílého dne, nikoli v temnu neveřejného soudního řízení. Naopak souzení nedostatečně veřejné je způsobilé*

snížit autoritu soudní moci, neboť může generovat podezření veřejnosti, že je co skrývat (ve smyslu konání nespravedlnosti). Bez důvěry není řádný výkon veřejné moci v demokratickém státě možný. Prvek důvěry je tak i funkční podmínkou výkonu demokratické veřejné moci, a proto je třeba důvěru v akty veřejné moci chránit; důvěra v soudní rozhodování patří mezi základní mimoprávní atributy právního státu.“ Krajský soud má za to, že poskytnutí konkrétního soudního rozhodnutí má určitě větší potenciál ke kultivovanému rozvoji veřejné diskuze než expresivně až emotivně laděné zpravodajské články, příspěvky na sociálních sítích, či osobní zpovědi ve videích na youtube.

23. Krajský soud znovu zdůrazňuje, že skutečnost spočívající ve zveřejnění matčina příběhu i jejich veřejně prezentovaných výhrad vůči fungování soudů byla ze strany žalobkyně výslovně předestřena již v odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí, přičemž žalovaný tuto skutečnost nijak nesporel. Přesto však ve své argumentaci na podporu neposkytnutí informace otázku zveřejnění kauzy prakticky pominul, ačkoliv se jedná o zásadní bod. Z tohoto hlediska nemůže napadené rozhodnutí obstát. Měl-li snad žalovaný pochyby, co konkrétně si představit pod žalobkyní uváděným tvrzením o zveřejnění kauzy, mohl ji vyzvat k upřesnění žádosti, což ovšem neučinil.
24. Krajský soud si je rovněž vědom, že proti shora specifikovanému zájmu veřejnosti zde stojí též zájem na ochranu soukromí a osobních údajů dalších účastníků inkriminovaného řízení ve věci péče o nezletilé, kteří své zkušenosti ze soudního řízení nikdy veřejně neprezentovali. Totéž se týká i jiných osob (např. případných svědků, byli-li nějací). Ochrany osobních údajů či obecně soukromí osob uváděných v rozsudku lze nicméně docílit i v případě poskytnutí rozsudku, a to tak, že se rozsah poskytnuté informace zčásti omezí (§ 12 InfZ), a to právě citlivě provedeným anonymizováním rozsudku ještě před jeho poskytnutím. Uvedený postup lze považovat za proporcionální vyvážení ochrany soukromí dotčených účastníků (či jiných osob zmiňovaných v rozsudku) na straně jedné a informováním veřejnosti o skutkových a právních závěrech okresního soudu v konkrétní věci na straně druhé.
25. S ohledem na výše uvedené dospěl krajský soud k závěru, že žalovaným uváděné důvody pro odmítnutí informace neobstojí a že naopak nic nebrání tomu, aby byl požadovaný rozsudek žalobkyni poskytnut v anonymizované podobě.
26. Pouze pro úplnost krajský soud poznamenává, že podmínkami, za nichž lze poskytnout soudní rozhodnutí podle InfZ, se zabýval též ve svém rozsudku ze dne 17. 1. 2022, č. j. 51 A 41/2020-47, potvrzeném rozsudkem NSS ze dne 21. 4. 2023, č. j. 5 As 60/2022-31 (oba jsou veřejně dostupné na www.nssoud.cz). Jednalo se o podobně koncipovanou žádost o informace spočívající v požadavku na poskytnutí série rozsudků, jež byly specifikovány mj. sdělením jména jednoho z účastníků, konkrétně t. č. nezletilého dítěte. Krajský soud tehdy rozsah poskytovaných rozsudků omezil pouze na sdělení jejich data a místa vyhlášení a poučení o oprávněném prostředku. Jedním z nosných důvodů pro tento postup bylo zjištění, že žadatel se poskytnutí rozsudků domáhal za účelem využití v soukromém sporu, v němž tvrdil údajné agresivní chování otce nezletilého, které mělo zpochybňovat jeho morální či odbornou způsobilost pro výkon strážníka městské policie (viz odst. 49 rozsudku č. j. 51 A 41/2020 a odst. 35 rozsudku NSS č. j. 5 As 60/2022-31). Právě v tomto bodě se zmiňovaný případ značně liší od nyní posuzované věci, ve které je poskytnutí rozsudku žádáno za účelem ověření věrohodnosti veřejně prezentovaných a závažně vyznívajících tvrzení o průběhu soudního řízení.

IV. Závěr a náklady řízení

27. Krajský soud shrnuje, že i když žalobkynina žádost o poskytnutí rozsudku okresního soudu ze dne 13. 7. 2023 obsahovala osobní údaje matky, tak jeho poskytnutí v anonymizované formě lze považovat za dostatečné opatření k tomu, aby byla zajištěna vyváženost mezi právem na ochranu soukromí dotčených účastníků či jiných osob v něm zmíněných, a proti němu stojícím právem veřejnosti na informace, jež je v tomto případě zčásti zesíleno účelu spočívajícím v zájmu ověřit věrohodnost veřejně prezentovaných tvrzení o způsobu soudního rozhodování. Z tohoto důvodu krajský soud podle § 16 odst. 6 InfZ napadené i prvostupňové rozhodnutí zrušil a nařídil okresnímu soudu coby povinnému subjektu poskytnout žalobkyni jí požadovaný rozsudek v anonymizované podobě. Ke splnění této povinnosti stanovil lhůtu v délce 15 dnů od doručení tohoto rozsudku, což odpovídá lhůtě pro poskytnutí informace dle § 16 odst. 6 ve spojení s § 14 odst. 5 písm. d) InfZ.
28. Bude tedy na okresním soudu (povinném subjektu), aby požadovaný rozsudek před jeho poskytnutím anonymizoval tak, aby zneprístupnil osobní údaje umožňující přímou identifikaci účastníků řízení (popř. i svědků, byli-li nějací), především v rozsahu jména, příjmení, data narození či rodného čísla a adresy bydliště, případně i adresy zaměstnání nebo studia (jsou-li v rozsudku uváděny). Rovněž lze zvážit anonymizování i jiných údajů, bude-li jejich povaha vyhodnocena jako zvlášť citlivá kategorie (srov. čl. 10 GDPR), zároveň by však okresní soud měl dbát na to, aby se odůvodnění rozsudku zcela „nevyprázdnilo“ a aby zůstaly zřejmé nosné důvody, jimiž se řídil ve svém rozhodování.
29. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla v řízení úspěšná, a má tak proti žalovanému právo na náhradu všech účelně vynaložených nákladů řízení. Ty představují jednak zaplacený soudní poplatek za žalobu ve výši 3 000 Kč a dále náklady související se zastoupením žalobkyně advokátkou ve výši 8 228 Kč, které zahrnují odměnu advokátky za dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci a písemné podání žaloby) po 3 100 Kč za úkon [§ 7 bod 5, § 9 odst. 4 písm. d) a § 11 odst. 1 písm. a) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“)], a náhradu hotových výdajů 600 Kč za dva úkony právní služby po 300 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Jelikož zástupkyně žalobkyně je společnicí advokátní kanceláře, která je plátcem DPH, je součástí nákladů též náhrada této daně ve výši 1 428 Kč, kterou je její zástupkyně povinna odvést z odměny za zastupování a náhrady hotových výdajů (§ 57 odst. 2 s. ř. s.). Celkové náklady žalobkyně tak činí 11 228 Kč. Náhradu nákladů řízení je žalovaný povinen zaplatit žalobkyni do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku (§ 54 odst. 7 s. ř. s.) k rukám její zástupkyně (§ 149 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, použitý na základě § 64 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 26. února 2024

JUDr. Věra Šimůnková
předsedkyně senátu